

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра адміністративного та фінансового права

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету юридичний О.С.Яра
«30» травня 2022 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного та фінансового права
Протокол № 7 від «04» травня 2022 р.
Завідувач кафедри В.І. Курило

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП Право
Л.О.Панькова

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Адвокатура України

Спеціальність *081 Право*
Освітня програма *Право*
Факультет *юридичний*
Розробники: *к.ю.н., доцент Артеменко Олена Вікторівна*

Київ – 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Адвокатура України

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	081	
Освітня програма	Право	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)		
Форма контролю	Іспит	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	4	3
Семестр	8	6
Лекційні заняття	10 год.	6год.
Практичні, семінарські заняття	10 год.	6год.
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	70 год.	68
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –		

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - формування правової свідомості; підготовка майбутніх фахівців високого професійного рівня, з належною базою правових знань; формування поважного ставлення до пріоритетності законодавства в забезпеченні діяльності юридичних та фізичних осіб.

Завдання

- вивчення широкої законодавчої бази господарських відносин в Україні, з'ясування взаємозв'язку господарського законодавства з іншими галузями права (цивільне, адміністративне, банківське, фінансове) та їх вплив на економічну діяльність в країні в цілому;
- захист прав, свобод і законних інтересів громадян та юридичних осіб;
- представництво інтересів громадян і юридичних осіб як у відносинах з державою, так і між собою;
- представництво в судах та інших державних і правоохоронних органах інтересів фізичних та юридичних осіб;
- надання фізичним і юридичним особам, державним і громадським установам (об'єднанням) юридичної допомоги;
- підвищення рівня інформованості населення у правовій галузі
- формування знань про правовий статус окремих суб'єктів господарських відносин та правове забезпечення процесів господарювання (реєстрація підприємців, спрощена система оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва, оренда, договірні відносини, відновлення платоспроможності боржника або процедура банкрутства суб'єкта господарювання, ліцензування та патентування певних видів господарської діяльності, особливості захисту економічної конкуренції, захист честі, гідності та ділової репутації підприємців та інше);
- формувати вміння застосовувати набуті теоретичні знання в практичній діяльності (скласти договір, статут, підготувати пакет документів для реєстрації, написати претензійний лист, позовну заяву в господарський суд);
- формування у студентів комплексних правових знань для підготовки навичок, потрібних у господарській діяльності на всіх етапах існування суб'єкта господарювання, як то: підготовка статуту або установчих документів; реєстрація в органах державної влади; ліцензування та патентування деяких видів підприємницької діяльності, відкриття рахунків в банку, ліквідація або реорганізація суб'єкта і т.п.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- правоздатність юридичної особи, порядок утворення, реорганізації і ліквідації суб'єкта господарювання;
- основні положення законодавства України про договірні відносини, зміст і значення типових розділів договору, особливості та порядок

укладання договорів купівлі - продажу, оренди, постачання продукції, надання послуг;

- основні положення законодавства про захист честі, гідності та ділової репутації підприємців, норми відповідальності за порушення законодавства про рекламу, за діяльність з порушенням правил ліцензування та патентування, за здійснення підприємницької діяльності з порушенням норм реєстрації і т.п.

вміти:

- правильно і вміло застосувати норми права і володіти тими знаннями, які мають безпосереднє значення для практичної роботи майбутнього спеціаліста;

- працювати з законодавчими актами, нормативними документами і втілювати в життя набуті знання та навички з дисципліни «Адвокатура України».

Набуття компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати знання чинного законодавства з адвокатури у практичних ситуаціях;

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної адвокатської діяльності;

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями під час засідань Адвокатського самоврядування

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним під час участі адвоката у судових засіданнях.

ЗК9. Здатність працювати в команді Асоціації адвокатів України

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). Конфлікт інтересів - суперечність між особистими інтересами адвоката та його професійними правами і обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість під час виконання адвокатом його професійних обов'язків, а також на вчинення чи невчинення ним дій під час здійснення адвокатської діяльності

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. При забезпеченні захисту прав, свобод і законних інтересів підозрюваного, обвинуваченого, підсудного, засудженого, виправданого, особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру або вирішується питання про їх застосування у кримінальному провадженні, особи, стосовно якої розглядається питання про видачу іноземній державі (екстрадицію), а також особи, яка притягається до адміністративної відповідальності під час розгляду справи про адміністративне правопорушення

Фахові (спеціальні) компетентності (СК)

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК3. Повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи.

СК4. Знання і розуміння міжнародних стандартів прав людини, положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни
повного терміну денної (заочної) форми навчання;
скороченого терміну денної (заочної) форми навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							Заочна форма					
		всь ого	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	Ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Становлення та розвиток адвокатури.													
Тема 1. Історичний шлях розвитку адвокатури в Україні		10					10	8					8
Тема 2. Організація сучасної адвокатури в Україні		10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 3. Права та обов'язки адвоката		10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 4. Договір про надання правової допомоги		10	2	2			6	2					2
Разом за змістовим модулем 1		40	6	6			28	30	4	4			22
Змістовий модуль 2. Поняття та завдання адвокатського самоврядування													
Тема 5. Адвокатське самоврядування		14	2	2			10	5					5
Тема 6. Дисциплінарна відповідальність адвоката		10					10	9	2	2			5
Тема 7. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю		14	2	2			10	5					5
Тема 8. Особливості участі адвоката у цивільному та кримінальному		12	2	2			8	5					5

процесі													
Разом за змістовим модулем 2		50	4	4			38	24	2	2			20
Усього годин		90	10	10			70	54	6	6			42

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Організація сучасної адвокатури в Україні	2
2	Права та обов'язки адвоката	2
3	Договір про надання правової допомоги	2
4	Адвокатське самоврядування	2
5	Дисциплінарна відповідальність адвоката. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю	2

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня знань студентами.

Перелік питань для самоконтролю

1. Поняття та сутність інституту адвокатури.
2. Історичний розвиток адвокатури у дореволюційний період.
3. Адвокатура у після революційний період.
4. Адвокатура сьогодення. Загальні положення про адвокатуру.
5. Принципи та засади здійснення адвокатської діяльності.
6. Види адвокатської діяльності.
7. Форми адвокатської діяльності.
8. Гарантії адвокатської діяльності.
9. Вимоги до особи яка має бажання стати адвокатом.
10. Допуск до складання кваліфікаційного іспиту.
11. Умови проведення кваліфікаційного іспиту.
12. Стажування. Свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю.
13. Професійні права адвоката. Професійні обов'язки адвоката.
14. Адвокатська таємниця. Підстави для здійснення адвокатської діяльності.
15. Форма та зміст договору про надання правової допомоги. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правової допомоги. Припинення, розірвання договору про надання правової допомоги.
16. Поняття та завдання адвокатського самоврядування.
17. Національна асоціація адвокатів України.
18. Конференція адвокатів регіону.
19. Рада адвокатів регіону.
20. Рада адвокатів України.
21. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.

- 22.Ревізійна комісія адвокатів регіону. З'їзд адвокатів України.
- 23.Загальні умови дисциплінарної відповідальності адвоката.
- 24.Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.
- 25.Види дисциплінарних стягнень, строк застосування дисциплінарних стягнень.
- 26.Ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката. Стадії дисциплінарного провадження.
- 27.Оскарження рішення у дисциплінарній справі.
- 28.Зупинення права на заняття адвокатською діяльністю. Припинення права на заняття адвокатською діяльністю.
- 29.Загальні положення процесуальної діяльності адвоката в суді першої інстанції.
- 30.Межі тлумачення правовідносин між адвокатом і судом. Складання адвокатом процесуальних документів.
- 31.Адвокат – захисник підозрюваного, обвинуваченого та підсудного.
- 32.Участь захисника у справах за угодою дою і за призначенням. Промова адвоката.

1. Адвокатура - це

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним реченням)

2. Принципи діяльності адвокатури — це:

1	Верховенство права, незалежність, законність, уникнення конфлікту інтересів
2	Засоби регулювання діяльності адвокатури;
3	Засади діяльності адвокатури, що впливають з норм права.

3. Адвокатом не може бути особа:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

4. Умови роботи помічника адвоката визначаються:

1	трудовою угодою в будь-якій формі;
2	усною домовленістю між помічником і адвокатом;
3	Трудовим договором (контрактом)

5.

Продовжити речення	Національна асоціація адвокатів це:
--------------------	-------------------------------------

6. Яку освіту повинен мати адвокат

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь словом)

7. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури створюється при:

1. Президентів України;
2. Верховній Раді України;
3. Кабінеті Міністрів України.

8. Яким нормативним документом встановлюється заробітна плата адвоката?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним реченням)

9. Термін повноважень Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури становить:

1	один рік;
2	три роки;
3	п'ять років

10. Особі яка склала присягу адвоката України, радою адвокатів регіону у день скликання складається присяга і видається _____:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

11. Співставити таблицю:

1 Здійснення адвокатської діяльності індивідуально	А Створюється одним адвокатом
2 Адвокатське бюро	Б Створюється двома і більше адвокатами
3 Адвокатське об'єднання	В Діяльність здійснює один адвокат

12. Продовжити речення

_____ є юридичною особою, створеною одним адвокатом, що діє на підставі статуту

13. Яким нормативно-правовим актом регулюється діяльність адвокатури

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним реченням)

14.

Продовжити речення	Адвокатський запит це:
--------------------	------------------------

15. Яким видам капіталу відповідають наведені пояснення

1 Ордер	А. Договір може укладатися в усній та письмовій формі
2. Договір про надання юридичної допомоги	Б.Письмовий документ посвідчує повноваження адвоката на надання правової допомоги
3. Довіреність	В.Письмовий нотаріально посвідчений договір про представництво інтересів

16. Конференція адвокатів регіону засідає:

1	у разі потреби
2	нерідше ніж один раз на місяць
3	нерідше ніж один раз на рік

17. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури створюється з метою визначення _____:

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним словом)

18. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія створюється на:

1	3 роки
2	5 років
3	7 років

19. Вставити пропущене слово у реченні

Адвокат зобов'язаний зберігати адвокатську _____, предметом і змістом якої є обставини, котрі вимусили громадянина або юридичну особу звернутися до адвоката, а також зміст консультацій, порад, роз'яснень та інших відомостей, одержаних адвокатом під час здійснення професійних обов'язків.

20. Що є правовою основою діяльності адвокатури?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним реченням)

21 Стажування здійснюється протягом:

1	Шести місяців
2	Одного року
3	Трьох місяців

22. Встановити відповідність:

1. Дисциплінарний проступок	А. процедура розгляду письмової скарги в якій містяться відомості про наявність у діях адвокатів ознак дисциплінарного проступку
2. Дисциплінарне провадження	Б. попередження; зупинення права на заняття адвокатською діяльністю
3. дисциплінарні стягнення	В. Порухення вимог несумісності; порушення присяги адвоката України; невиконання рішень органів адвокатського самоврядування.

23. Не сумісними видами діяльності є:

1.	Військова (альтернативна служба); нотаріальна діяльність, судово-експертна діяльність.
2	Служба в органах внутрішніх справ, приватна нотаріальна діяльність; судово-медична діяльність.
3.	Військова служба

24. Які дисциплінарні стягнення можуть бути застосовані до адвоката?

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь одним реченням)

25. Як називаються документ, які надають право адвокату представляти інтереси клієнта у суді

(у бланку відповідей впишіть вірну відповідь)

26. Яке слово пропущене в реченні?

За виконання обов'язків адвоката настає _____	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

відповідальність

27. У яких провадженнях адвокат має право приймати участь?

(у бланку відповідей подати одним реченням)

28. Яке слово пропущене в реченні?

Організаційна форма адвокатського самоврядування є _____ адвокатів регіону	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

29. Яке слово пропущене в реченні?

Для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю ради адвокатів регіону та кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури утворюється і діє _____ комісія адвокатів регіону	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

30. Вищим органом адвокатського самоврядування України є:

1.	Рада адвокатів України
2.	Зїзд адвокатів України
3.	Національна асоціація адвокатів України

8. Методи навчання

Методами навчання є цілеспрямована реалізації поставленої мети яка полягає в підборі, змісту викладені дисципліни з урахуванням вікової категорії та інтересів студентів. При викладені навчальної дисципліни використовуються наступні групи методів: словесні, наочні, практичні.

9. Форми контролю

Одним із обов'язкових елементів навчального процесу є систематичний поточний контроль засвоєння знань та підсумкова оцінка рівня засвоєння навчального матеріалу і вміння використовувати ці знання на практиці.

Контроль за засвоєнням дисципліни проводиться постійно і поділяється на три види: вхідний, поточний, підсумковий.

Вхідний – за тестовими завданнями на знання основних юридичних категорій та понять в галузі правознавства

Поточний – проводиться у формі контрольних робіт, що складаються з теоретичних та практичних занять в розрізі тем окремих змістових модулів, а також опитування на практичних заняттях, тестування

Підсумковий – здійснюється за кредитно-модульною системою оцінювання знань і умінь студентів.

Матеріали, що стосуються методів контролю знань студентів, представлено у Навчально-методичному комплексі дисципліни.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Артеменко О.В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Адвокатура України» для студентів юридичного факультету / О.В. Артеменко / Київ: – 2013. – 33 с.

12. Рекомендована література Базова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28

2. Закон України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» — Верховна Рада України; Закон від 05.07.2012 № 5076-VI (Редакція станом на 16.07.2021)

3. Енциклопедичний довідник майбутнього адвоката : у 2 ч. / за заг. ред. С. Ф. Сафулько. – К. : Ін Юре, 2008. – Ч. 1–2.

4. Книга 1. Організація адвокатури (з практикумом): Підручник у двох книгах / за заг. ред. д.ю.н., проф. заслуженого юриста України С.Я. Фурси та к.ю.н., доцента Бакаянної Н.М. - 2-ге вид. доповн. і перероб. - К.: Алерта, 2016. - 864 с.

5. Корнієнко І.В. Адвокатська етика у науковій спадщині Є.В. Васьковського / І.В. Корнієнко // Актуальні проблеми політики. - 2013. - Вип. 48. - С. 461-467.

6. Загальний кодекс правил для адвокатів країн Європейського співтовариства від 01.10.1988: [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994>. 3. Правила адвокатської етики, атверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 року: [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. - Режим доступу : http://unba.org.ua/assets/uploads/3ae9a115a40b9a5bc04f_file.pdf.

7. Шевердін М. Основні принципи адвокатської етики [Електронний ресурс] // Всеукраїнська громадська організація «Асоціація правників України». - Режим доступу : <http://uba.ua/ukr/news/4919/>.

Допоміжна

1. Основні положення про роль адвокатів: Прийняті у серпні 1990 року VIII Конгресом ООН по запобіганню злочинам.

2. Артеменко О.В. Особливості провадження у справах про адміністративні проступки у сфері охорони навколишнього природного середовища/ Артеменко О.В.// Вісник академії праці і соціальних відносин України. Серія: Право та державне управління. – 2013. - №1. – С. 71-76

3. Артеменко О.В. Шевченко М. Теоретико-правові основи діяльності адвоката в цивільному процесі України - Міжнародний науковий журнал "Інтер наука". Серія: "Юридичні науки" № 3 (8) - 2018 с. 73-78

<https://www.inter-nauka.com/issues/law2018/3/3840>

4. Геведзе Т. Л. Особливості повноважень адвоката із захисту прав, свобод та законних інтересів учасників господарських відносин у господарському процесі / Т. Л. Геведзе // *Адвокат*. – 2013. – № 9. – С. 36–40.

5. Гошовська Т. В. Роль адвокатури при здійсненні захисту у кримінальній справі: позитивний прояв судово-правового реформування / Т. В. Гошовська, Н. Л. Дроздович // *Вісник Верховного Суду України*. – 2012. – № 9. – С. 28–34.

6. Іваницький С. О. Адвокат у кримінальному провадженні на підставі угоди / С. О. Іваницький // *Адвокат*. – 2013. – № 10. – С. 26–29.

7. Книгін К. Г. Суб'єкти договору надання правових послуг адвокатом / К. Г. Книгін // *Актуальні проблеми держави і права*. – О., 2012. – Вип. 66. – С. 200–208.

8. Компанейцев С. Особистість адвоката: деонтологічний підхід / С. Компанейцев // *Підприємництво, господарство і право*. – 2013. – № 3. – С. 135–137.

9. Бакаянова Н.М. Функціональні та організаційні основи адвокатури України : автореф. дис. ... докт. юрид. наук . 2017.44 с

10. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод: міжнародний акт ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua>
2. <http://unba.org.ua/>
3. <http://zib.com.ua/ua/print/88082-proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-do-zakonu-ukraini-pro-advok.html>
4. <http://unba.org.ua/assets/uploads/legislations/rishennya/2014.07.04-05-rishennya-71.pdf>
5. <http://unba.org.ua/forms-of-advocacy>